

การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์*

THE EVALUATION OF THE EDUCATION DEVELOPMENT PROJECT FOR
SCHOOL EXCELLENCE, LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
UNDER THE MUNICIPALITY OF SURIN

วัชรพงษ์ วันดี¹

Watcharapong Wandee¹

กองการศึกษา เทศบาลเมืองสุรินทร์¹

Education Division, Surin Municipality¹

Email : sv.tasaban.surin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ 2) ศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโอน ความรู้ของโครงการ 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ ศึกษาโดยใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 58 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน ในปีการศึกษา 2564 รวมทั้งหมด 103 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน นักเรียน จำนวน 310 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 329 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามประเมินโครงการ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านผลกระทบ ผู้ปกครองมีความคาดหวังและต้องการให้นักเรียนเข้ามาเรียนด้านประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาด้านความยั่งยืน เกิดความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน ด้านการถ่ายโอนความรู้ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน 3) ผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ; การพัฒนาการศึกษา; ความเป็นเลิศของโรงเรียน

ABSTRACT

The research aims to 1) Evaluation of Context, Input, Process and Product of the Education Development Project for School Excellence, Local Administrative Organization under the municipality of Surin. 2) Study the impact effectiveness sustainability and transportability of the project. 3) Assessment satisfaction for the project. The study used the whole population, namely 58 teachers and educational personnel and 45 basic education committees in the academic year 2021, a total of 103 people and the sample group consisted of 11 teachers and educational personnel, 310 students, and 8 basic education committees in the academic year 2022, totaling 329 people by Stratified Random Sampling. Used tools: Project assessment questionnaire the reliability levels were 0.91, Interview form, and satisfaction questionnaire the reliability levels were 0.94. The statistics used in the quantitative data analysis including percentage, mean, standard deviation.

The results were as follows: 1) The results of The Evaluation of Evaluation of Context, Input, Process and Product as a whole was at highest level. 2) impact, parents had expectations and wanted students to come to study. Effectiveness, all parties cooperate to develop education management. Sustainability, a lasting relationship Transportability. The school is a source of community learning. 3) The results of the assessment The satisfaction as a whole was at highest level.

Keywords : Project Evaluation; Education Development; School Excellence

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพจนมีความเข้มแข็งในมาตรฐานคุณภาพระดับสูง ทั้งด้านงานวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนเกิดความพึงพอใจเป็นผลทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นที่ยอมรับของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน; 2553, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2560; Hoy และ Miskel, 2001; Cobb. et al, 2003) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาแบบใหม่เป็นตัวบ่งชี้กำหนดภาพความท้าทายหรือข้อจำกัดที่มีอยู่และพัฒนาเป้าหมายที่ชัดเจนถึงผลลัพธ์และการดำเนินงานที่ต้องการได้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (จักรพรรดิ วะทา, 2559; สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2560; Gregory M. Bounds, 1994) โดยการที่โรงเรียนจะเป็นเลิศได้นั้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) คุณภาพนักเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ 3) การบริหารและการจัดการศึกษา และ 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555; สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560; Aletta Grisay & Lars Mahlek, 1991; Hoy & Miskel, 2001)

โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ หรือโรงเรียนคุณภาพนั้นเป็นเป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียนให้มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นต้นแบบและแบบอย่างของโรงเรียนอื่นที่เป็น รูปธรรมและทำทหายความสามารถของผู้บริหาร ความสำเร็จของการมีโรงเรียนคุณภาพจะช่วยลดและ ขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษา เช่น คุณภาพสถานศึกษาที่แตกต่างกัน คุณภาพผู้เรียนที่มีมาตรฐานไม่ เท่าเทียมกัน ผู้เรียนขาดกระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และความ เหลือมล้ำในการเข้ารับบริการทางการศึกษา (อรุณ จันทวานิช, 2547)

เทศบาลเมืองสุรินทร์ มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมี รูปแบบที่สอดคล้องกัน ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของคนในชุมชน เป็นอนาคตของชาติ และเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้นักเรียนในชุมชนพัฒนาไปสู่ความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมต่อไป ภายใต้ วิสัยทัศน์ “สุรินทร์เมืองน่าอยู่ ด้วยการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี” สอดคล้องกับ พันธกิจ ข้อ 5 พัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษา ให้มี คุณภาพตามมาตรฐานทางการศึกษา ควบคู่กับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และส่งเสริมให้มีการ อนุรักษ์ สืบสาน เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และทำนุบำรุงศาสนา และยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษา และเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมี 4 เป้าประสงค์ ดังนี้ 1) สถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ผ่านการประเมินคุณภาพ มาตรฐาน การศึกษา 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา 3) นักเรียนและประชาชนได้รับการ ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรม 4) อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่าง แพร่หลาย (เทศบาลเมืองสุรินทร์, 2561)

การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์โดยใช้รูปแบบจำลองซีบีพี (CIPP Model)เป็นการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วน ฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนิน กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2556; Stufflebeam & Daniel, 2003; Stufflebeam&Shinkfield, 2007) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) อีกทั้งมีการประเมินส่วนปรับ ขยายในส่วนของผลผลิต ดังนี้ การประเมินผลกระทบ (Impact evaluation: I) การประเมิน ประสิทธิภาพ (Effectiveness evaluation: E) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability evaluation: S) และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability evaluation: T) (Stufflebeam& Shinkfield, 2007)

ดังนั้น ผู้ประเมินในฐานะศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่นิเทศติดตาม สนับสนุนการจัดการศึกษา ได้ ขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัด เทศบาลเมืองสุรินทร์และกำหนดให้มีการประเมินโครงการโดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในด้านผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายโยงความรู้

(Transportability) เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ได้แนวทางการจัดดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ที่นำไปสู่การพัฒนาของการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนอย่างมีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

2.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

2.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

2.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

2.5 เพื่อศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

2.6 เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบผลการประเมินของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ เป็นการติดตาม ตรวจสอบการจัดกิจกรรมในการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ที่ถูกต้องครอบคลุมกระบวนการสำคัญของการดำเนินโครงการทั้งในด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตประกอบด้วยผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ และสามารถนำมาข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ระยะที่ 2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ศึกษาโดยใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 58 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน ในปีการศึกษา 2564 รวมทั้งหมด 103 คน

ระยะที่ 3 การประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ระยะที่ 4 การประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ประชากร ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 61 คนนักเรียนจำนวน 1,747 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 45 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 1,853 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน นักเรียน จำนวน 310 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 8 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 329 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระยะที่ 5 การศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และตัวแทนนักเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำแนกเป็น ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3 คน และตัวแทนนักเรียน จำนวน 3 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 6 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 6 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 61 คนนักเรียนจำนวน 1,747 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 45 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 1,853 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน นักเรียนจำนวน 310 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งหมด 329 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แบบสอบถามด้านบริบทของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

4.2.2 แบบสอบถามด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

4.3.3 แบบสอบถามด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

4.3.4 แบบสอบถามด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

4.3.5 แบบสัมภาษณ์ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดความรู้ ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

4.3.6 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 ค่า

4.3 การรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ผู้ประเมินทำโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ในปีการศึกษา 2565

4.3.2 ผู้ประเมินนำแบบสอบถามไปดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ระยะเวลา การประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม – 16 พฤษภาคม 2565

ระยะที่ 2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ระยะเวลา การประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม – 16 พฤษภาคม 2565

ระยะที่ 3 การประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ ระยะเวลา การประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม 2565 – 1 มีนาคม 2566

ระยะที่ 4 การประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

เป็นการประเมินเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ ระยะเวลา การประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2566 – 10 มีนาคม 2566

ระยะที่ 5 การศึกษาผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดความรู้ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ เป็นการศึกษาส่วนขยายผลผลิตของโครงการ ระยะเวลา การศึกษาระหว่างวันที่ 10 มีนาคม – 15 มีนาคม 2566

ระยะที่ 6 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ เป็นการประเมินเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ ระยะเวลา การประเมินโครงการระหว่างวันที่ 16 มีนาคม 2566 – 20 มีนาคม 2566

4.3.3 ผู้ประเมินรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

4.3.4 ผู้ประเมินตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามประเมิน

4.3.5 ผู้ประเมินนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.4.2 ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในตอนต้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อ รายด้าน และโดยรวมโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลความหมายตามเกณฑ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง (Midpoint) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4.3 ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 ข้อเสนอแนะโดยใช้การแจกแจงความถี่เป็นตารางแล้วนำเสนอความเรียงท้ายตาราง

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์โดยรวมรายด้าน

การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านบริบท	4.44	0.51	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.36	0.51	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.58	0.48	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต	4.68	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก(\bar{X} = 4.52,

S.D.= 0.49) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต (\bar{X} = 4.68, S.D.= 0.45) และด้านกระบวนการ (\bar{X} = 4.58, S.D.= 0.48) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริบท (\bar{X} = 4.44, S.D.= 0.51) และด้านปัจจัยนำเข้า (\bar{X} = 4.36, S.D.= 0.51) ตามลำดับ

5.2 ผลการศึกษาผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายโอนความรู้ (Transportability) ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ด้านผลกระทบ ผู้ปกครองมีความคาดหวังและต้องการให้นักเรียนเข้ามาเรียนในโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์

ด้านประสิทธิภาพทุกฝ่ายร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลสำเร็จ

ด้านความยั่งยืนเกิดความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อย่างยั่งยืน

ด้านการถ่ายโอนความรู้ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ผลการประเมินประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) คุณภาพนักเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ 3) การบริหารและการจัดการศึกษา และ 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555; สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560; Aletta Grisay&Lars Mahlek, 1991; Hoy และ Miskel, 2001) และผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิดการประเมินโครงการโดยรูปแบบจำลองซีป (CIPP Model) ที่ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินด้านกระบวนการ และ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Stufflebeam&Daniel, 2003) สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ เอกชัย ศรีวิไล (2560) ได้ศึกษาการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยใช้รูปแบบประเมิน 360 องศา ผลการประเมินพบว่า ผลการประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ 360 องศา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด กาตเกษม (2561) ได้ประเมินโครงการ เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ของโรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง เทศบาลเมืองแพร่ ผลการประเมินพบว่า ในด้านบริบทและปัจจัยนำเข้าก่อนการดำเนินโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับ

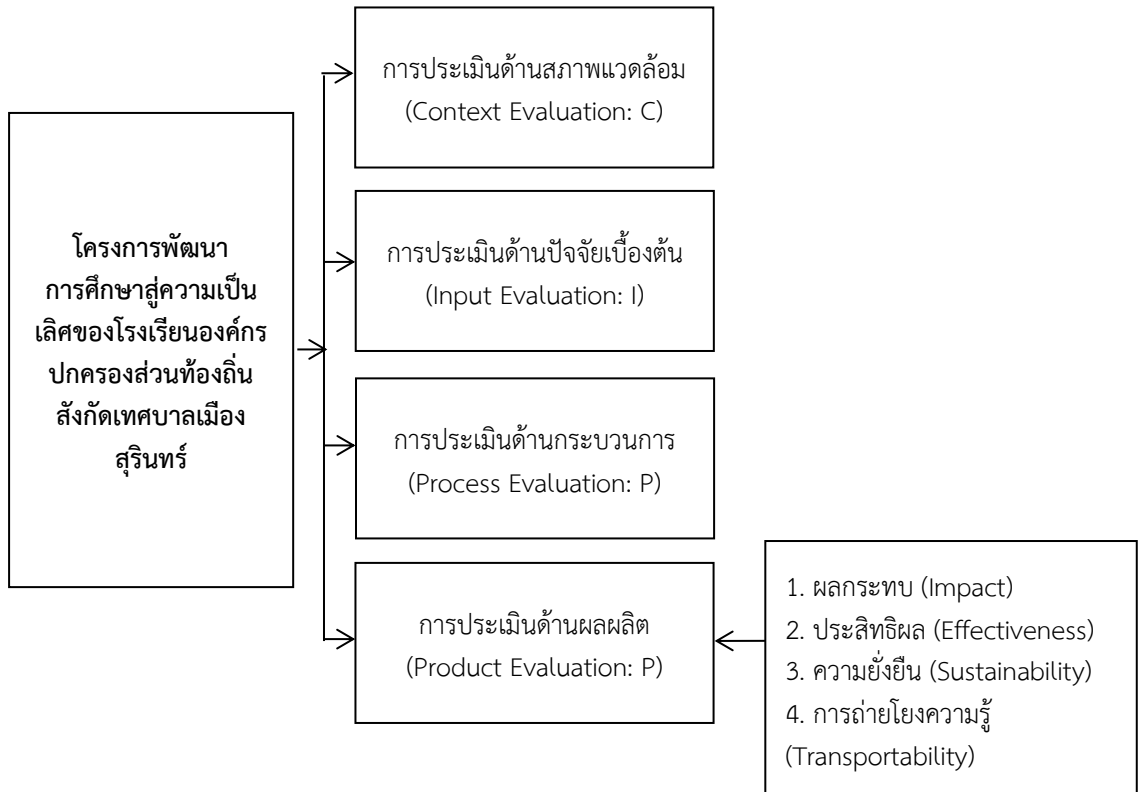
มากด้านกระบวนการระหว่างการทำเนิโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการศึกษาผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายโอนความรู้ (Transportability) ของโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยสรุป ด้านผลกระทบ ผู้ปกครองมีความคาดหวังและต้องการให้นักเรียนเข้ามาเรียนในโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ด้านประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลสำเร็จด้านความยั่งยืน เกิดความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อย่างยั่งยืน และ ด้านการถ่ายโอนความรู้ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน CIPIEST ดังที่ Stufflebeam&Shinkfield (2007) เสนอว่า ได้ปรับขยายรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Products evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation: I) การประเมินประสิทธิภาพ (Effectiveness evaluation: E) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability evaluation: S) และการประเมินการถ่ายโอนความรู้ (Transportability evaluation: T) สอดคล้องกับการประเมินโครงการของการประเมินโครงการของ สุพรรณิการ์ เรืองศรี และกิติพัฒน์ นนทปัทมกุล (2564) ได้ประเมินโครงการเรื่อง การประเมินผลโครงการพัฒนาสังคมชุมชนบนพื้นที่ สูงตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีผลการประเมิน CIPPIEST Model ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากสุริย์พร พิณพาทย์ (2564) ได้ประเมินโครงการเรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านหนองปากดง ผลการประเมินบริบทพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมาก

6.3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ประเมินได้ศึกษาการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังที่ จักรพรรดิ วัฒนา (2559) ได้เสนอความสำคัญของความเป็นเลิศของโรงเรียนไว้ว่า เป็นตัวบ่งชี้กำหนดภาพความท้าทายหรือข้อจำกัดที่มีอยู่และพัฒนาเป้าหมายที่ชัดเจนถึงผลลัพธ์และการดำเนินงานที่ต้องการได้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในการทำงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ สายฟ้า หาฮีสุข และธินิดา พิลาล้า (2565) ได้ประเมินโครงการ เรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการประเมินพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ดังภาพประกอบที่ 1

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีกระบวนการประเมิน 4 ด้าน 1) การประเมินด้านบริบท 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินด้านกระบวนการ 4) การประเมินด้านผลผลิต และมีการขยายส่วนการประเมินออกเป็น ผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดความรู้ (Transportability) ที่ได้รับการกระบวนการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ในครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะที่ครอบคลุมในด้านต่างๆ สำหรับการบริหารจัดการและนำไปบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพในพื้นที่ต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ด้านบริบทพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อนำมาจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า การประเมิน

โครงการในด้านบริบทเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความพร้อมตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ดังนั้น ผู้บริหารในระดับกองการศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนและขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามสภาพบริบทสถานศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารระดับกองการศึกษา ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนการใช้ประเมินผลประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตามบริบทอย่างเหมาะสม และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อสังเกตที่ได้จากโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการอย่างสม่ำเสมอ

8.2.3 ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บริหารมอบหมาย โดยพิจารณาจากผลการประเมินโครงการที่ผ่านนำมาปรับปรุงบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม

8.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะ และให้การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ผลจากการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ด้านบริบทพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อนำมาจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปลงเชิงลึกเพื่อประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยที่จะส่งผลให้การประเมินโครงการพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

9. บรรณานุกรม

เกียรติสุดา กาศเกษม. (2561). การประเมินโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ของโรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง เทศบาลเมืองแพร่. *Educational Management and Innovation Journal*. 1(2). 71-89.

จักรพรรดิ วัฒนา. (2559). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. *วิทยาจารย์*. 116(1). 37-44.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2560). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์.
- สายฟ้า หาสีสุข และธินิดา พิลาล้ำ. (2565). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 2(1). 21-31.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สุพรรณิการ์ เรืองศรี และกิติพัฒน์ นนทปัทมดูล. (2564). การประเมินผลโครงการพัฒนาสังคมชุมชนบนพื้นที่สูงตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. 29(1). 251-293.
- สุรีย์พร พิณพาทย์. (2564). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านหนองปากดง. กาญจนบุรี : โรงเรียนบ้านหนองปากดง.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เอกชัย ศรีวิไล. (2560). การประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนนาร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยใช้รูปแบบประเมิน 360 องศา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aletta Grisay&Lars Mahlck. (1991). The Quality of Education in Developing Countries: A Review of Some Research Studies and Policy Documents. Paris : International Institute for Education Planning's Printshop.
- Cobb, P., Confrey, J., diSessa, A., Lehrer, R., Schauble, L. (2003). Design experiments in educational research. Educational Researcher. 32(1). 9-13.
- Gregory M. Bounds. (1994). Beyond Total Quality Management: toward the Emerging Paradigm. New York : McGraw-Hill.
- Hoy, W. & C. Miskel. (2001). Educational Administration: Theory, Research, and Practice. New York : McGraw-Hill.
- Stufflebeam&Daniel. (2003). The CIPP model for Evaluation. International Handbook of Educational Evaluation. 9. 31-62.
- Stufflebeam&Shinkfield. (2007). Evaluation Theory, Models and Applications. New York : John Wiley and Sons.